

AGEDEM - EN NY FORSKARGRUPP OM JÄMLIKHET, DEMOKRATI OCH MEDIER

MARIA EDSTRÖM
AGEDEM

EVA-MARIA SVENSSON
AGEDEM

medicinsk utmaning och en utmaning ur försörjningssynpunkt, att allt färre förvärvsarbetande ska försörja en växande grupp som står utanför arbetsmarknaden. Utgångspunkten i projektet är att åldrandet kan innehålla såväl mobiliserande som tillbakahållande faktorer som måste undersökas på egna villkor. Att börja leva på pension gör människor mer beroende av politiska beslut och att vara mer beroende av politiska beslut kan skapa starkare intressegrupper som i sin tur kan mobilisera äldre att göra sin röst hörd. På motsvarande sätt blir många äldre beroende av välfärdsstaten och inslag som valfrihet i hälso- och äldreomsorg kan också öka engagemanget och intresset för politik. Tillbakahållande faktorer, som kan minska engagemanget och intresset för politik, är till exempel försvagat minne, sviktande hälsa men också det faktum att många äldre lever ensamma.

DIGITALA KLYFTOR

Ett annat viktigt ämne är de digitala klyftor som finns i världen och Sverige. Annika Bergström är docent vid JMG och undersökningsledare på SOM-institutet, Göteborgs universitet, och forskar om digitala medievanor. Inom ramen för AgeCap studerar hon digitala medievanor i åldersgruppen 65-85 år med fokus på hur spridningen av digitala applikationer går till, och hur olika användningsområden lockar olika grupper av äldre. SOM-institutet är en opartisk undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet som sedan 1986 arbetat tillsammans med forskare inom en rad olika forskningsfält för att belysa opinioner och för att förstå svensk samhällsutveckling. Idag ger mängden undersökningar och insamlade data exceptionella möjligheter till longitudinella, tvärvetenskapliga analyser på nationell, regional och lokal nivå. Den unika mängden data har bidragit till att SOM-institutet har blivit ett nationellt centrum för forskare med intresse för empiriska studier av samhälle, opinion och medier.

SJÄLVBESTÄMMANDE OCH DISKRIMINERING

Respekt för självbestämmande och integritet är centralt för de rättsliga regleringar som sätter upp ramarna för vården och omsorgen om äldre. Beslut om vård och

omsorg ska inte fattas eller utföras över huvudet på den äldre. I praktiken är kraven på respekt för självbestämmande och integritet inte enkla att hantera. Hur ska man agera när en äldre person inte vill ta emot vård och omsorg eller när en äldre person saknar insikt om sina behov och inte klarar av att fatta beslut om vård och omsorg? Detta är exempel på dilemman som Therese Bäckman är intresserad av.

Eva-Maria Svensson kommer att tillsammans med kollegor studera dagens rättsliga utmaningar med en åldrande befolkning för välfärdssystemen. Att höja pensionsåldern är en, inte helt oproblematiserad, ofta förspåkad lösning. Den kan ses i relation till ett ökat fokus på diskrimineringskydd för äldre. Ålder infördes i Sverige (som sista land i EU) 2009 som en av de diskrimineringsgrunder som skyddas i diskrimineringslagen. Sedan dess har Diskrimineringsombudsmannen hanterat åtta diskrimineringsärenden. Samtliga gäller arbetslivet och handlar alltså om människor som fortfarande är aktiva i arbetslivet eller som är i en övergångsfas mellan arbetsliv och pension. Frågan är om vi framöver kommer att se rättsliga prövningar av äldre i en senare fas av livet, efter pensionen.

ENFALDIGA MEDIEBILDER

I Sverige spenderar vi mer än sex timmar per dag med medier. Självklart påverkar det hur vi förstår verkligheten. Medierna har en agendasättande funktion, alltså att ge idéer om vad vi ska tänka på och vad människor anser är viktigt i samhället. Därför är det också viktigt att forska om vem som kommer till tals i medierna och på vilka villkor människor uttalar sig. Det är väl belagt att kvinnor är underrepresenterade, liksom äldre personer. När äldre förekommer är de ofta stereotyp skildrade, från ytterligheter som kapabla bergsbestigare till hjälplösa behovande. Tidigare forskning pekar också på en könsmärkning av åldrande, äldre kvinnor tycks vara ännu mer osynliga, både i nyheter och andra medier. När vissa grupper inte deltar i det offentliga samtalet innebär det på sikt ett problem för både yttrandefriheten och demokratin. Medieforskaren

FAKTARUTA

Medverkande institutioner/forskare i Agedem – Ageing, democracy, equality and media, vid Göteborgs universitet

- *Institutionen för journalistik, medier och kommunikation*: Annika Bergström, Monika Djerf-Pierre och Maria Edström
- *Statsvetenskapliga institutionen*: Maria Solevid och Lena Wängnerud
- *Juridiska institutionen*: Eva-Maria Svensson, Therese Bäckman, Tomas Erhag, Sara Stendahl och Pernilla Rendahl

Maria Edström vid JMG, institutionen för journalistik, medier och kommunikation vid Göteborgs universitet kommer att undersöka detta vidare. Hon kommer också att undersöka etiska dilemman för journalister när de intervjuar äldre sköra personer och reda ut hur journalistik-kåren kan bli bättre på äldre frågor, bland annat med hjälp av de SVT-medarbetare som arbetar med program där äldre på olika sätt medverkar.

Författare: Maria Edström, institutionen för journalistik, medier och kommunikation, och Eva-Maria Svensson, juridiska institutionen.

AGECAP-NYTT

AGECAP I MEDIA

Länkar till nedanstående nyheter finns på vår hemsida www.agecap.gu.se/agecap-när-ut

NY MEDICIN MOT ALZHEIMERS SJUKDOM

Se Kaj Blennow uttala sig i TV4 om ett nytt läkemedel mot Alzheimers sjukdom.

ARTIKEL I GP OM DEPRESSION

Läs en artikel där Margda Waern intervjuas om depression hos äldre personer.

PAPPERSLÖSA TOALETTER

Hör Synneve Dahlin-Ivanoff i en intervju i Vetenskapsradion om Papperslösa toaletter.

KONTAKTINFORMATION

ADRESS

Wallingsgatan 6, 431 41 Mölndal

CENTRUMFÖRESTÅNDARE

ingmar.skoog@neuro.gu.se

VETENSKAPLIG KOORDINATOR

hanna.falk@gu.se
Tel: 031-343 86 49

HEMSIDA

www.agecap.gu.se

